

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o **maloletého D. M., narodeného X.**, bývajúceho vo Z., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov, matky, Mgr. E. M., bývajúcej vo Z. a otca, Mgr. D. M., bývajúceho vo Z., **o uloženie povinnosti matke podávať otcovi pravidelné informácie o maloletom dieťati**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 32 P 244/2007, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. mája 2008 sp.zn. 12 CoP 7/2008, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie otca **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 29. mája 2008 sp.zn. 12 CoP 7/2008 odmietol odvolanie otca (ako oneskorene podané) podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 27. novembra 2007 č.k. 32 P 244/2007-73, ktorým bol návrh otca, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti matke pravidelne štvrťročne písomne mu podávať informácie o zdravotnom stave dieťaťa, o jeho školskej dochádzke, prospechu i správaní v škole a položkovitý súpis kúpených vecí spojených so starostlivosťou o dieťa hradených z výživného plateného otcom, zamietnutý. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danej veci došlo k náhradnému doručeniu rozhodnutia spôsobom predpokladaným ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., a to dňom 27. decembra 2007. Pätnásťdňová lehota na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu začala otcovi maloletého plynúť 28. decembra 2007 a jej koniec pripadol na 11. január 2008 (piatok). Odvolanie otec podal

na pošte 15. januára 2008, teda oneskorene, po uplynutí odvolacej lehoty. Na tomto závere nemôže nič zmeniť skutočnosť, že otec fakticky prevzal rozsudok okresného súdu až 3. januára 2008, nakoľko došlo k uplatneniu fikcie doručenia podľa § 47 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletého, žiadal ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). S odkazom na konštatovanie odvolacieho súdu, že prvý neúspešný pokus o doručenie zásielky obsahujúcej rozsudok okresného súdu (spolu s výzvou o opakované doručenie) bol uskutočnený 20. decembra 2007 a opakované doručenie bolo vykonané 21. decembra 2007, kedy mala byť zásielka uložená na pošte poukázal na to, že 21. decembra 2007 odišiel z miesta svojho bydliska, t.j. z miesta doručovania zásielky, k svojej matke do L., spolu s ktorou sa do miesta svojho bydliska vrátil 22. decembra 2007 v čase približne po 16:00 hod. Z toho vyplýva, že v prvý deň plynutia trojdňovej úložnej doby sa v mieste doručovania rozsudku prvostupňového súdu vôbec nezdržoval a z toho dôvodu objektívne nemal možnosť si reálne vyzdvihnúť zásielku na pošte. V nasledujúcich dňoch 23. až 26. decembra 2007 taktiež nebolo možné zásielku na pošte vyzdvihnúť, keďže išlo o dni pracovného pokoja. Podľa názoru odvolacieho súdu bol posledným dňom plynutia úložnej lehoty 27. december 2007. Ani v tento deň sa však v mieste doručovania nezdržoval, pretože v tento deň v skorých ranných hodinách (okolo 5:00 hod.) odcestoval so svojím známym do Českej republiky a späť na Slovensko, do miesta svojho bydliska sa vrátil až v neskorých večerných hodinách. Teda tým, že v čase plynutia trojdňovej úložnej lehoty sa v mieste doručovania nezdržoval a nemal tak reálnu možnosť vyzdvihnúť si v tejto lehote doručovanú písomnosť (rozsudok) prvostupňového súdu, neboli splnené zákonné predpoklady aplikácie fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Otom maloletého je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jeho dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd, vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné sa dovolací súd zameril predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľ v dovolaní namietal.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade, ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté touto vadou.

Odvolací súd uznesením odmietol odvolanie vychádzajúc z toho, že otec maloletého podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa až po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie. Tento záver odvolacieho súdu je správny.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostanie i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 57 ods. 2 O.s.p. lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Odvolanie je procesným právnym úkonom, podaným za účelom preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa. K podaniu odvolania je procesne legitimovaný účastník konania.

Podľa citovaného ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. pre splnenie podmienky včasnosti podania odvolania je potrebné, aby odvolanie bolo podané v lehote stanovenej zákonom. S účinnosťou od 1. septembra 2005 (zákon č. 341/2005 Z.z.) dĺžka lehoty na podanie odvolania je rovnaká a nie je už závislá od formy, akou súd prvého stupňa rozhodol (rozsudkom alebo uznesením). Lehota na podanie odvolania je pätnásťdňová a jej plynutie sa

počíta od doručenia rozhodnutia. Do lehoty na podanie odvolania sa nezapočítava deň, kedy došlo k doručeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa účastníkovi konania (§ 57 ods. 1 O.s.p.). Lehota na podanie odvolania je lehotou zákonnou a nie je možné ju predĺžiť ani skrátiť. Ide zároveň o lehotu procesnú, čo znamená, že stačí, ak je odvolanie posledný deň odvolacej lehoty podané na súde alebo sa odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.). V prípade náhradného doručenia v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. ide o zákonnú konštrukciu právnej fikcie, že účinky doručenia písomnosti nastanú po uplynutí stanovenej lehoty (tri dni) zo zákona aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom, je výnimočným nástrojom. Aby mohla právna fikcia svoj účel (dosiahnutie právnej istoty) splniť, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 27. novembra 2007 č.k. 32 P 244/2007-73 bol otcovi maloletého doručovaný 20. decembra 2007. Nakoľko tento pokus o doručenie bol neúspešný, po výzve – upovedomení o opakovanom doručení 21. decembra 2007, ktoré bolo taktiež bezvýsledné, bola v ten istý deň (t.j. 21. decembra 2007 – piatok) zásielka uložená na pošte. Odvolací súd potom použil právnu fikciu doručenia písomnosti uplynutím trojdňovej úložnej lehoty (§ 47 ods. 2 O.s.p.), pričom pri určení dňa náhradného doručenia, ktorý mal zásadný význam pre ďalšie konanie rešpektoval kogentnú právnu úpravu počítania lehôt v zmysle ustanovenia § 57 ods. 2 vety druhej O.s.p.

Odvolávajúc sa na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2005 sp.zn. 2 Cdo 33/2005 (na ktorý poukazoval v odôvodnení svojho rozhodnutia aj odvolací súd) dovolateľ tvrdí, že v tomto prípade neboli splnené zákonné predpoklady aplikácie fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p., keďže v čase plynutia trojdňovej úložnej lehoty sa v mieste doručovania nezdržiaval a teda nemal reálnu možnosť vyzdvihnúť si v tejto lehote doručovanú písomnosť (rozsudok) prvostupňového súdu. V prejednávanvej veci je však takéto tvrdenie dovolateľa irelevantné. Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že ide o špecifickú situáciu. V súvislosti s náhradným doručením do vlastných rúk môže byť totiž otázne, či pre riadne vykonanie náhradného doručenia je vždy potrebné, aby aj náhradné doručenie uložením písomnosti bolo vykonané v čase, kedy sa adresát zdržuje v mieste doručenia, a to preto, že zákon o takejto podmienke výslovne nehovorí. Ustanovenie § 47 ods. 2 O.s.p.

jednoducho určuje, že písomnosť sa uloží, ak “zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným“ bez toho, aby platnosť doručenia uložením viazal na tú istú podmienku, ako vydanie výzvy (upovedomenia o opakovanom doručení) na prevzatie zásielky. Zákon tak teda predpokladá, že k tejto písomnej výzve došlo pri splnení uvedenej podmienky (t.j., že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje). V danom prípade to znamená, že pokiaľ v čase doručovania rozsudku súdu prvého stupňa 20. decembra 2007 otec maloletého nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručovania zdržoval (a to nespochybňuje ani otec maloletého v dovolaní), doručovateľom bol správne vyzvaný o opakované doručenie nasledujúci deň, t.j. 21. decembra 2007 a keď aj opakované doručenie bolo neúspešné, správne bola v ten istý deň uložená zásielka na pošte. Trojdňová úložná lehota podľa § 47 ods. 2 O.s.p. tak začala otcovi maloletého plynúť 22. decembra 2007 (sobota), kedy sa podľa vlastného vyjadrenia v mieste doručenia zdržiaval (pričom nie je významné, že až v popoludňajších hodinách). Nasledujúce dni plynutia úložnej lehoty (od 23. do 26. decembra 2007) sa taktiež v mieste doručenia zdržiaval, i keď bez reálnej možnosti zásielku si vyzdvihnúť, keďže išlo o dni pracovného pokoja. Posledný deň trojdňovej úložnej lehoty tak pripadol na najbližší nasledujúci pracovný deň, a to 27. decembra 2007 (štvrtok), kedy otec maloletého mal možnosť vyzdvihnúť si zásielku na pošte (vediac o jej uložení), napriek tomu tak neurobil, keď podľa vlastného tvrdenia podporeného písomným “Prehlásením“ Ing. V. Š. z 30. júna 2008, z miesta doručenia 27. decembra 2007 v skorých ranných hodinách vycestoval a vrátil sa doň v ten istý deň v neskorých večerných hodinách. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti to potom znamená (pričom nejde o rozpor s vyššie citovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 33/2005), že otec maloletého napriek tomu, že o uložení zásielky vedel, svojvoľne nevyužil reálnu možnosť prevzatia zásielky. Lehota na včasné podanie odvolania podľa § 204 ods. 1 O.s.p. tak začala otcovi plynúť 28. decembra 2007 a jej posledným dňom bol 11. január 2008, ktorý bol riadnym pracovným dňom (piatok). Keďže odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa bolo podané na pošte až 15. januára 2008, bolo podané po uplynutí odvolacej lehoty, v dôsledku čoho odvolací súd správne odmietol odvolanie otca ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) bez toho, že by mu tým odňal možnosť konať pred súdom.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky

dovolanie otca podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Dovolací súd o náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.a/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :